

Ön bízik a mobile-Health adta lehetőségekben? Mit gondolnak a többiek? Körkép, 2019

DR. SPEER GÁBOR

Négyéves lett a mobile-Health egészségmegőrzésben és gyógyításban betöltött szerepével foglalkozó rovat. Ideje átgondolni, mit nyújt jelenleg a betegeknek és az egészségügyi szakembereknek: mire képes, mire nem, mire használják a betegek, és mit gondolnak róla ők maguk. Segíti-e a betegellátást az okostelefon? Miért töltik le az alkalmazásokat szorgalmasan, de miért nem használják őket rendszeresen? És a legfőbb dilemma: lehet-e valahogyan választani a több mint 300 ezer elérhető alkalmazásból?

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) definíciója szerint mobile-Health (m-Health) minden olyan mobil alkalmazás, eszköz vagy mobil (hordozható) technológia, amely az egészségügyben használható. Az m-Health tehát nem csak a mobiltelefonon elérhető applikációkat jelenti. A hordható okoseszközök (pl. kézpalkotók, okos vércukor- vagy vérnyomásmérők) ugyanúgy az m-Health részei. Igaz ugyan, hogy ebben az esetben is az okostelefon vagy tablet kapcsolódik az okoseszközhöz, legegyszerűbben mint a megjelenítő felület (amin a beteg leolvassa az eredményt). A Zebra Technologies tudományos víziója szerint 2022-re a kórházakban a nővérek 97%-a és az orvosok 98%-a mobil eszközt fog használni a betegek gyógyításában. Már most is képes okostelefonon vagy tableten futó alkalmazás segíteni pl. a gyógyszerelési hiba elkerülését. A jövőben az egészségügyi személyzet ezekkel az eszközökkel gyógyszeradatbázisokhoz, laboreredményekhez, elektronikus formában tárolt leletekhez fog még könnyebben hozzáférni. Az Amazon 2019 áprilisában avval lépett be az m-He-

alth piacára, hogy bemutatta a hanggal irányított Alexa virtuális asszisztenst, amely képes lesz pl. az orvosi adatok kezelésére. Mondjuk, wireless módon lekérdezi a beteg vércukormérijéről az eredményt, vagy időpontot foglal konzultációra, megrendeli az elektronikusan felírt gyógyszert a patikából, amit a szintén az Amazon-tulajdonba került Pillpack cég kiszállít személyre szabott gyógyszerelési utasításokkal, akár napokra kiporciózva a betegnek.

Egy kérdőíves felmérés szerint az egészségügyi szakemberek 86%-a hisz abban, hogy az appokkal egyre jobban fogja tudni betegének állapotát követni és ismereni, de a felhasználók 96%-a azt is vélelmezte, hogy az alkalmazások javítani fogják a beteg életminőségét. Az orvosok 72%-a szerint az m-Health javítani fogja a betegek felelősségérzetét is a saját egészségi állapotukért, 46%-uk szerint javulni fog az orvos-beteg kapcsolat. Ugyanakkor, jelenleg az orvosoknak csak a 16%-a használja az m-Health-t a gyógyításban. Az appot használók 32%-a osztja meg kezelőjével az alkalmazáson keresztül gyűjtött adatokat.

Jelenleg a felhasználók leginkább fogást segítő és mozgást támogató (ún. wellness/fitness) alkalmazásokat töltenek le. Ezen felül 30%-uk az egészségi állapotának monitorozásához, illetve 29%-uk a gyógyszerbevitelre való figyelmeztetésre használja az m-Health-t.

Egy interneten megjelent közlés tíz, az egészségügyet megváltoztató alkalmazás felsorolásakor hat olyat sorolt fel, ami az orvossal köti össze a beteget, vagy valós időben, vagy úgy, hogy később kap választ a kérdéseire, de olyan alkalmazás is van, amellyel orvosok egymás között konzultálhatnak eseteket. Ezen alkalmazások kiemelkedése pedig épp az ellen szól, hogy az alkalmazásokban gyűjtött adatokat részben a képzett beteg, részben a tökéletesen működő mesterséges intelligencia értelmezze. Vagyis még nem tartunk itt. Jelenleg csupán az alkalmazások 5%-a ad tanácsot a használójának. Ezért hódít a telemedicina, amely szintén megvalósulhat okostelefonon, talvaly 30 millió ilyen kapcsolatfelvétel volt.

Az Amerikai HealthWorks Collective az m-Health használatával kapcsolatban

a következő adatokat közölte: az okostelefon-használók 52%-a gyűjt egészségével kapcsolatos adatokat telefonján, a 18–29 évesek 15%-a, a 30–49 évesek 8%-a töltött le a telefonjára egészséggel kapcsolatos alkalmazást. Az orvosok 40%-a azt gondolja, hogy az m-Health csökkenti az orvos-beteg találkozások számát. Egy másik adat szerint az okostelefon-tulajdonosok 58%-a töltött le legalább egy m-Health alkalmazást, míg 40%-uk ötnél is többet. Az USA-ban praktizáló orvosok 25%-a használ legalább egy m-Health alkalmazást a praxisában. Ugyanakkor az is tény, hogy a felhasználók elenyésző része használja rendszeresen a letöltött m-Health-t: az alkalmazások 95%-át nem nyitják meg ismét a letöltést követően.¹

Jelenleg még csak kevés orvos javasol m-Health alkalmazást betegeinek. Ennek legfőbb oka az, hogy nincs arról útmutató, melyiket lehetne javasolni adott helyzetben, de gyógyszervizsgálatokhoz hasonló evidenciák sem léteznek az alkalmazások hasznáról. Ezért lehet az, hogy az orvosok jelenleg leginkább a wellness alkalmazásokat ajánlják betegeiknek. Emiatt azt vallom, hogy azt érdemes ajánlani, amit az orvos maga is kipróbált. Minden nap 200 új orvosi alkalmazás kerül piacra. Az Egyesült Királyságban és Új-Zélandon is létezik szakmai szervezet által gondozott „app-könyvtár”, amely segíti az orvost a választásban.

Az amerikai gyógyszerhatóság (FDA) nem foglal állást az m-Health alkalmazá-

sokról, mert álláspontja szerint az egészségkárosítás szempontjából a kis kockázatú csoportba tartoznak, noninvazívak, kevésbé okozhatnak egészségügyi károsodást. Ezért nem szabályozzák az appokat úgy, mint a gyógyszereket. Az alkalmazások döntő többsége ilyen módon nincs tesztelve sem a szakmaiságot, sem a hasznoságot illetően. Az FDA csak azokat az alkalmazásokat szabályozza, amelyek orvosi eszközként foghatók fel, vagy azok részei. Eddig 209 ilyen alkalmazást fogadott be.

Egy Ausztrál kérdőíves vizsgálat azt kutatta, hogy a családorvosok körében milyen az m-Health megítélése, alkalmazása, és mik az elterjedésének akadályai.² Összesen 621 választ dolgoztak fel, az orvosok átlagos életkora 51,4 év volt, és átlagosan 20,7 éve voltak családorvosok. Az orvosok fele nem használt mobil eszközt a gyógyításban, és 39%-uk azért, mert nem is hisz a technológiában. A felmérés szerint a leggyakrabban ajánlott appok a mentális állapotot, a helyes diétát és a táplálkozást támogatták, illetve fitness és nőgyógyászati alkalmazások voltak. Arra a kérdésre, mi kellene ahhoz, hogy több alkalmazást ajánljon a betegeinek, a válasz az volt, hogy több ismeret kellene az alkalmazásokról és megbízható forrás az ajánláshoz.

Egy belga vizsgálatban³ az m-Health-ről csak a válaszadó családorvosok 43%-a hallott, és aki igen, az a krónikus betegek adatainak begyűjtésére használná azt leg-

inkább – a személyes vizitek helyett. Egy osztrák vizsgálatban arról kérdezték az orvosokat, hogy saját célra milyen arányban használnák m-Health-t. Ez 74%-nak bizonyult. A válaszadók 59,6%-a itt is azt állította, hogy a konzultációk során az alkalmazások használata károsan hat az orvos-beteg kapcsolatra. Az osztrák orvosok 39,1%-a használ a gyakorlatában is m-Health-t. A leginkább használt appok a diagnózist és a kezelést segítették, pl. kalkulátorok voltak.⁴

Levelezési cím:

vitaminspeer@gmail.com

A szerző munkahelye:

Dr. Speer Gábor

PhD, társalapító, artmedus.com

Irodalom:

1. Byambasuren O, Sanders S, Beller E, Glasziou P. Prescribable mHealth apps identified from an overview of systematic reviews. NPJ Digit Med 2018;1:12
2. Byambasuren O, Beller E, Glasziou P. Current Knowledge and Adoption of Mobile Health Apps Among Australian General Practitioners: Survey Study. JMIR Mhealth Uhealth 2019;7(6):e131199
3. Mutebi J, Devroey D. Perceptions on mobile health in the primary healthcare setting in Belgium. Mhealth 2018;4:44
4. Hofer F, Haluza D. Are Austrian practitioners ready to use medical apps? Results of a validation study. BMC Med Inform Decis Mak 2019;19(1):88.

A MAGYAR STI TÁRSASÁG XXIV. NAGYGYŰLÉSE

XIII. VENEROLÓGIAI TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAMA

Budapest, Danubius Hungária City Center

2019. november 7-9.

**CONVENTION
BUDAPEST KFT.**

TOVÁBBI RENDEZVÉNYEK, INFORMÁCIÓK
ÉS ONLINE REGISZTRÁCIÓ:

WWW.CONVENTION.HU